

УДК 378.147:378.22:37.07:005.3(477)

Георгій Яковенко

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

ORCID ID 0009-0005-0737-1300

DOI 10.24139/2312-5993/2025.01/150-161

КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ СФОРМОВАНOSTІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТИ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ОБҐРУНТУВАННЯ ДІАГНОСТИЧНО-КРИТЕРІАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

У статті визначено та досягнуто мету дослідження - обґрунтовано діагностично-критеріальну систему вимірювання сформованості готовності майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності. Здійснено аналіз наукового доробку заданої та дотичної тематики та визначено ключові складові готовності, зокрема ціннісно-мотиваційний, когнітивний, процесуально-операційний і рефлексивно-оцінний компоненти. Акцентовано увагу на ролі особистісних якостей, психологічної стійкості та здатності до самоорганізації в ефективному прийнятті управлінських рішень майбутніми магістрами освіти. Обґрунтовано необхідність розвитку стратегічного мислення, самоконтролю та здатності до адаптації в умовах змін. Зазначено, що ефективно управління освітою потребує комплексного підходу до підготовки майбутніх магістрів освіти, що поєднує теоретичну, практичну та психологічну підготовку, що і є перспективами подальших наукових розвідок.

Ключові слова: магістри освіти, готовність до управлінської діяльності, критерій, показник, якості, критеріально-діагностувальна система.

Постановка проблеми. Формування готовності майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності є актуальною проблемою в контексті обґрунтування та розроблення теоретичних засад, а також проведення педагогічного експерименту. Цілеспрямовано організований педагогічний експеримент із використанням відповідних методів і методик дозволяє отримати достовірні та надійні результати, а також надати рекомендації щодо організації ефективного процесу формування управлінської компетентності майбутніх магістрів освіти.

Однією з важливих складових організації педагогічного експерименту є обґрунтування його діагностично-критеріальної системи як підґрунтя для вибору відповідних методик і процедур дослідження. Очевидним є те, що формування готовності майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності є затребуваним процесом в умовах сучасних освітніх реформ, оскільки воно сприяє вирішенню фахівцем завдань професійної діяльності.

Необхідність сформованості у майбутніх магістрів освіти готовності до управлінської діяльності задекларована в державних освітніх документах, зокрема в Законі України «Про вищу освіту» (2014) та Стратегії розвитку освіти в Україні до 2032 року (2022). Відповідно до цих документів, провідним критерієм підготовленості майбутніх магістрів освіти до професійної діяльності є здатність до стратегічного управління освітніми установами та впровадження інновацій.

Аналіз актуальних досліджень. У наукових дослідженнях, пов'язаних із формуванням готовності до управлінської діяльності, переважна більшість авторів розглядає питання становлення цього феномена у майбутніх керівників освітніх установ і менеджерів освіти.

Так, О. Бондар та Б. Шевчик (2022) наголошують, що оцінка управлінської компетентності за параметрами мультидисциплінарності та багатофункціональності є критично важливою в реалізації освітніх програм, оскільки вона надає конкретний механізм для моніторингу прогресу студентів і визначення рівня їхньої готовності до управлінської діяльності. Нам імпонує підхід авторів до вибору переліку показників методом експертного опитування та розподілу кожного показника управлінської компетентності за градацією її розвитку: «започаткування», «осмислення», «виконання», «майстерність», «досвідченість», «авторитетність». На наш погляд, показники критерію «мультидисциплінарність» дають змогу отримати більш повне й глибоке розуміння того, наскільки магістранти орієнтуються в концепціях навчальних дисциплін і мають відповідну теоретичну підготовку. Водночас широкий спектр функцій, які менеджер повинен виконувати у процесі управління, вимагає концентрації уваги на процедурних і операційних аспектах. Автори пропонують оцінювати їх за допомогою показників критерію «багатофункціональність», серед яких критичне мислення, лідерство, навички проєктного управління тощо.

О. Лебідь (2018), досліджуючи питання підготовки майбутнього керівника закладу загальної середньої освіти до стратегічного управління, наголошує на необхідності виокремлення таких компонентів і критеріїв готовності:

- мотиваційно-ціннісний (сукупність мотивів, адекватних цілям і завданням управлінської діяльності щодо стратегічного управління: потреба у визнанні, самовдосконаленні, впровадженні стратегічних змін, спрямованість на діяльність);

- когнітивний (сукупність знань про сутність і особливості стратегічного управління);

- діяльнісний (сукупність управлінських умінь, які забезпечують ефективне стратегічне управління: підприємницько-прогностичні, діагностико-аналітичні, адміністративно-управлінські, рефлексивно-регулятивні);

- особистісний (сукупність особистісних якостей, що сприяють успішному стратегічному управлінню: наполегливість, схильність до ризику, асертивність, адаптивність, підприємливість, здатність до рефлексії).

Досліджуючи структуру готовності як єдність її компонентів і рушійних сил, О. Василішина (2022) наголошує на необхідності виокремлення критеріїв, що дозволяють отримати якнайповніше уявлення про якісний і кількісний стан визначених компонентів готовності майбутніх менеджерів організацій до управлінської діяльності. На думку дослідниці, критерій є еталоном, системою показників, за якими можна визначити ступінь підготовленості до виконання певного напрямку професійної діяльності.

Спираючись на чотирьохкомпонентну структуру досліджуваної готовності майбутніх менеджерів організацій, авторка пропонує такі критерії й показники сформованості готовності до управлінської діяльності:

- мотиваційно-ціннісний (орієнтація на загальні моральні норми і принципи; наявність інтересу до професії; прагнення до творчої самореалізації; мотивація досягнення успіху; прагнення до самостійного оволодіння управлінськими вміннями й навичками, здобуття управлінських знань; спрямованість на самовдосконалення й саморозвиток в управлінській діяльності);

- когнітивний (стратегічне мислення; знання про сутність, функції, форми та способи здійснення управлінської діяльності; знання з економічних, фінансових, управлінських дисциплін, організації управління колективом; здатність до аналізу та проектування реальних проблемних ситуацій, до цілепокладання й вибору ефективних управлінських рішень; знання про соціально-психологічні особливості поведінки груп і колективів, що здійснюють спільну діяльність);

- особистісно-диспозиційний (моральна стійкість; вимогливість; енергійність; креативність; комунікативно-лідерські якості; товариськість; організаційно-вольові якості: цілеспрямованість, ініціативність,

наполегливість, послідовність, відповідальність, рішучість, сміливість, готовність до ризику; емоційна стійкість; рефлексія; впевненість у собі, адекватна самооцінка; емпатійність; демократичність);

- операційно-діяльнісний (інформаційно-аналітичні вміння; планувально-прогностичні вміння; операційні вміння; діагностувальні вміння; організаторські вміння; комунікативні вміння; вміння делегувати повноваження; уміння запобігати конфліктам та їх вирішувати; вміння формувати команду, налагоджувати взаємодію на суб'єкт-суб'єктній основі).

Отже, дослідники процесу професійної підготовки здобувачів презентують різноманітні діагностично-критеріальні системи вимірювання рівнів сформованості педагогічних явищ у межах предмета власного дослідження. Водночас специфіка підготовки майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності потребує визначення відповідної системи критеріїв і показників.

Мета статті полягає у обґрунтуванні діагностично-критеріальної системи вимірювання рівнів сформованості готовності до управлінської діяльності у майбутніх магістрів освіти.

Методи дослідження: вивчення наукових джерел, законодавчих і нормативно-правових документів – для здійснення теоретичного аналізу ключових понять дослідження; узагальнення – для обґрунтуванні діагностично-критеріальної системи вимірювання рівнів сформованості готовності до управлінської діяльності у майбутніх магістрів освіти.

Виклад основного матеріалу. У довідкових психолого-педагогічних та мовознавчих джерелах критерій розглядається як визначальна ознака, міра або правило, що слугує основою для оцінки певного явища відповідно до встановлених вимог. Його функція полягає у впорядкуванні та обґрунтуванні процесу оцінювання, забезпечуючи об'єктивність і точність аналізу.

Зокрема, у «Великому тлумачному словнику української мови» за редакцією В. Бусела критерій розглядається як підстава для оцінки, визначення або класифікації чогось (Великий тлумачний словник, 2005). В «Енциклопедії освіти» зазначено, що критерії і показники якості навчальної діяльності – це сукупність ознак, на основі яких здійснюється оцінювання умов, процесу та результату навчальної діяльності, що відповідають поставленим цілям (Енциклопедія освіти, 2021).

Отже, кожен критерій характеризується сукупністю показників, які деталізують його зміст і дають змогу отримати більш глибоке уявлення про об'єкт дослідження. Критерій зазвичай розглядається як загальна властивість або інтегральна ознака явища, тоді як показники виступають його конкретними виявами, що дозволяють здійснювати оцінку на більш детальному рівні.

Важливим елементом критеріальної системи є показник, який слугує мірою прояву критерію та відображає його кількісні або якісні характеристики. У словникових джерелах показник визначається як свідчення, доказ або ознака, що дозволяє зробити висновок про певний стан чи динаміку розвитку об'єкта.

Таким чином, показник критерію, який також можна розглядати як індикатор чи ознаку, є конкретною величиною або характеристикою, що відображає рівень вираженості критерію та дозволяє оцінити процеси змін або функціонування досліджуваного явища.

Процес організації та аналізу рівня сформованості певного явища базується на критеріальній системі, що включає визначення еталону досліджуваного об'єкта, встановлення відповідних критеріїв оцінки його структурних компонентів, а також аналіз групи показників, які відображають різні характеристики елементів системи. В. Курило стверджує, що у педагогічній теорії під критеріями розуміють ті якості явища, що вивчаються (оцінюються), які відбивають його суттєві характеристики і саме тому підлягають оцінці (Курило, 1999). Визначення ефективності педагогічної діяльності, як і будь-якого іншого складного процесу, відбувається саме через систему взаємопов'язаних критеріїв і показників, що забезпечують цілісність і достовірність оцінювання (Миرونчук, 2018).

Важливим методом обґрунтування діагностично-критеріальної системи вимірювання рівнів сформованості готовності до управлінської діяльності у майбутніх магістрів освіти є аналіз та дослідження праць науковців і практиків з даного напрямку.

Так, під час вивчення проблеми формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до використання технологій педагогічного менеджменту М. Швардак (Швардак, 2021) виокремлює основні критерії цього процесу: мотиваційний, когнітивний, технологічний, особистісний та рефлексивний. Дослідниця підкреслює, що сформованість готовності відіграє ключову роль у забезпеченні цілеспрямованої та результативної професійної діяльності. Високий

рівень такої готовності сприяє ефективному виконанню управлінських функцій, раціональному застосуванню набутих знань і практичного досвіду, а також гнучкому адаптуванню професійних дій до складних і нестандартних ситуацій.

Обґрунтованою вважаємо позицію Н. Мирончук щодо визначення готовності майбутнього викладача до самоорганізації у професійній діяльності за ступенями сформованості відповідних елементів у межах окремих компонентів (Мирончук, 2018). Зокрема, ціннісно-мотиваційний компонент визначається рівнем сформованості ціннісних орієнтирів, мотивів, прагнень і потреб у використанні технологій самоорганізації. Його показниками є усвідомлення важливості розвитку здатності до самоорганізації для ефективної професійної діяльності та збереження професійного здоров'я, прагнення до творчого засвоєння психолого-педагогічних знань, потреба у самовдосконаленні та самореалізації, а також бажання підвищити рівень знань із самоорганізації. Змістово-пізнавальний компонент відображає рівень теоретичної та практичної обізнаності майбутнього викладача щодо сутності самоорганізації, її механізмів і методів. Володіння системою знань про способи самоконтролю, рефлексії та саморегуляції дозволяє майбутньому фахівцеві ефективно організовувати власну діяльність, аналізувати її результати та визначати напрямки професійного зростання. Операційно-діяльнісний компонент характеризується рівнем сформованості практичних умінь і навичок самоорганізації, що проявляються у здатності до постановки цілей, планування діяльності, прогнозування її результатів, а також реалізації оптимальних методів управління власним професійним розвитком. Особлива увага приділяється ергономічному підходу до організації професійної діяльності, що сприяє збереженню особистісної ефективності. Рефлексивно-оцінний компонент виражає здатність особистості до саморефлексії, аналізу й об'єктивного оцінювання власного рівня розвитку та професійних досягнень. Показниками його сформованості є об'єктивність самооцінки знань, умінь і навичок, уміння орієнтуватися в ситуаціях професійної діяльності, приймати морально виважені рішення, аналізувати доцільність своїх дій і коригувати власну діяльність відповідно до отриманих результатів.

Дослідження Л. Сатановської акцентує, що готовність майбутнього магістра з управління навчальним закладом до професійного саморозвитку є багатокомпонентним особистісним утворенням, яке

поєднує мотиваційно-ціннісні, когнітивно-операційні та рефлексивно-оцінні аспекти. Вона охоплює систему особистісних інтересів, ціннісних орієнтацій, професійно спрямованих знань, управлінських навичок, сформованих професійних здібностей і набутого досвіду. Важливим аспектом цієї готовності є здатність до саморефлексії та об'єктивної оцінки власних професійних компетентностей. Така готовність формується в процесі навчання у закладі вищої освіти, що сприяє позитивним змінам особистісних характеристик майбутнього керівника. У подальшій професійній діяльності вона забезпечує можливість всебічної самореалізації у вибраній сфері та ефективного управління навчальним закладом (Сатановська, 2015).

Ураховуючи різноманітність функціонально-професійної складової поняття «професійна готовність керівника до здійснення ефективного управління якістю освітньої діяльності ЗЗСО», С. Одайник розглядає її як полікомпонентне утворення, що забезпечує високий рівень управлінської діяльності та відтворює особистісно-професійні ціннісні ставлення і переконання, професійну спрямованість психічних процесів, а також професійну (функціональну) компетентність.

Автором розроблено структуру «професійної готовності» на основі системного підходу, що відображає діалектичну єдність основних складових (функціонально-професійної та особистісної) і структурних компонентів (ціннісно-мотиваційного, когнітивного, процесуально-операційного, рефлексивного). Функціонально-професійна складова включає поняття функціональної компетентності керівника, що визначається через аналіз цільових функцій-завдань управління якістю освітньої діяльності та формування теоретичних засад, необхідних для обґрунтування вагомих управлінських рішень (Одайник, 2022).

В. Міляєва та Ю. Бреус, розглядаючи феномен особистісної готовності керівника до діяльності в умовах змін як структурний компонент психологічної готовності до діяльності, визначають його як сукупність професійно важливих якостей особистості (комунікативних, емоційно-вольових, діяльнісних), які забезпечують можливість ефективного здійснення управлінської діяльності в зазначених умовах.

За результатами проведеного емпіричного дослідження вдалося скласти загальний профіль особистості керівника закладу середньої освіти, що охоплює характерні для нього особистісні якості, згруповані за трьома шкалами показників: взаємодія з іншими, вирішення проблем, емоційна сфера.

Цінними для нашого дослідження стали результати експерименту, зокрема виявлені у керівників закладів освіти такі риси, як дружелюбність, відкритість, готовність до емоційної підтримки, достатня впевненість у собі. Водночас виявлено їхню неготовність брати на себе відповідальність у критичних ситуаціях та ризикувати. Керівники виявляють обережність щодо інновацій, довіряють власному управлінському досвіду, застосовують перевірені методи і підходи.

Під час ухвалення рішень вони часто неспроможні об'єктивно оцінити зовнішні умови та наявні ресурси, оперативно реагувати на зміни. У своїй управлінській діяльності керівники є радше тактиками, оскільки не завжди мають стратегічне бачення у вирішенні проблем (Міляєва, Бреус).

Важливий аспект готовності керівників закладів освіти до застосування інноваційних управлінських технологій у своїй роботі досліджує О. Видиборець.

Науковець розглядає цю готовність як вирішальний фактор підвищення ефективності освітнього процесу, конкурентоспроможності закладу на ринку освітніх послуг і якості освіти.

На його думку, готовність керівника закладу вищої освіти до застосування інноваційних управлінських технологій доцільно аналізувати з позицій трьох складових:

- теоретичної готовності, що визначається як співвідношення ідеальної моделі знань і їхнього реального стану;
- психологічної готовності, яка охоплює мотиваційні чинники та особистісні якості;
- процесуальної готовності, що характеризується здатністю керівника виконувати всі управлінські функції інноваційної діяльності та застосовувати інноваційні управлінські технології (Видиборець, 2024).

Зважаючи на результати наших попередніх досліджень та чинних розвідок, можна надати обґрунтований висновок щодо розуміння готовності майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності як інтегративної характеристики, що включає комплекс взаємопов'язаних компонентів: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний та особистісний, кожен із яких оцінюється за відповідним критерієм.

Мотиваційно-ціннісний компонент (мотиваційно-рефлексивний критерій) відображає усвідомлення майбутнім фахівцем значущості управлінської діяльності, прагнення до професійного розвитку та

відповідність його ціннісних орієнтацій управлінським завданням освіти та може бути оцінений за такими показниками:

- професійна мотивація – бажання займати управлінську посаду в освіті, усвідомлення її значущості;
- ціннісні орієнтації – орієнтація на гуманістичні та демократичні принципи управління освітою;
- рефлексія та саморозвиток – прагнення до постійного вдосконалення управлінських компетентностей.

Когнітивний компонент (знаннєвий критерій) відображає рівень знань і розуміння теоретичних основ управління освітою, а також володіння сучасними підходами до організації навчального процесу та оцінюється за відповідними показниками:

- знання теорії управління освітою (правові, економічні, соціальні аспекти);
- розуміння стратегій управління персоналом та організації освітнього середовища;
- ознайомлення з сучасними методами педагогічного менеджменту та освітнього маркетингу;

Діяльнісний компонент (операційний критерій) характеризує здатність застосовувати набуті знання в практичній діяльності, організувати освітній процес та приймати управлінські рішення. Показниками для його оцінки є:

- навички стратегічного планування – уміння формулювати освітню політику та планувати розвиток навчального закладу.
- комунікативні та управлінські вміння – здатність ефективно взаємодіяти з педагогічним колективом, батьками, студентами.
- готовність до прийняття рішень та вирішення конфліктів.

Особистісний компонент (індивідуальний критерій) відображає індивідуальні якості, що визначають ефективність управлінської діяльності та оцінюється за рівнем сформованості таких показників-якостей:

- лідерські якості – ініціативність, відповідальність, авторитетність;
- емоційна стійкість та стресостійкість.
- здатність до самоорганізації та критичного мислення.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, аналіз досліджень, присвячених проблемі готовності до управлінської діяльності, дозволяє зробити низку узагальнених висновків.

Готовність освітян до ефективного управління та професійного розвитку є багатокомпонентним утворенням, яке поєднує ціннісно-мотиваційний, когнітивний, процесуально-операційний і рефлексивно-оцінний компоненти. Вона включає систему особистісних цінностей, професійних знань, управлінських навичок та досвіду.

Особистісна готовність керівника є невід'ємним складником психологічної готовності, що включає комунікативні, емоційно-вольові та діяльнісні характеристики. Визначено, що сучасні менеджери в освіті здебільшого демонструють відкритість, дружелюбність і впевненість у собі, проте уникають ризикованих рішень, покладаючись на перевірені управлінські методи.

Важливою складовою управлінської компетентності є здатність до самоорганізації, що передбачає вміння планувати діяльність, здійснювати самоконтроль і рефлексію. Об'єктивна оцінка власних компетенцій та результатів управлінської діяльності сприяє ефективному професійному зростанню.

У сучасних умовах зростає значення готовності керівників до застосування інноваційних управлінських технологій, що є запорукою підвищення якості освіти та конкурентоспроможності закладів. Вона базується на трьох аспектах: теоретичному (рівень знань), психологічному (мотиваційні чинники) та процесуальному (уміння застосовувати інновації в управлінні).

Готовність майбутніх магістрів освіти до управлінської діяльності є багатовимірною категорією, що включає мотиваційні, когнітивні, діяльнісні та особистісні компоненти. Її оцінювання має ґрунтуватися на комплексному аналізі сформованості зазначених критеріїв та їх прояву в реальних управлінських ситуаціях. Водночас ефективне здійснення управлінської діяльності вимагає комплексного підходу до підготовки майбутніх магістрів освіти, що передбачає розвиток їхніх професійних компетенцій, особистісних якостей та готовності до саморозвитку й упровадження новітніх управлінських технологій, що і становить перспективи подальших наукових розвідок.

ЛІТЕРАТУРА

- Боднар, О., & Шевчик, Б. (2022). Самооцінювання сформованості управлінської компетентності майбутніх менеджерів освіти. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти «Філософія. Педагогіка»*, (2) (3) (Bodnar, O., & Shevchuk, B. (2022). Self-assessment of the formation of managerial competence of future education managers. *Bulletin of the Dnipro Academy of Continuing Education "Philosophy. Pedagogy"*, (2) (3)).

- Василишина, О. (2022). Критерії, показники сформованості готовності до управлінської діяльності менеджерів організацій. *EUROPEJSKIE STUDIA HUMANISTYCZNE: Państwo i Społeczeństwo*, (3), 48–60 (Vasylyshyna, O. (2022). Criteria and indicators of readiness for managerial activity of organization managers. *EUROPEJSKIE STUDIA HUMANISTYCZNE: Państwo i Społeczeństwo*, (3), 48–60).
- Великий тлумачний словник сучасної української мови. (2005). Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ, Ірпінь: Перун (*The Great Explanatory Dictionary of the Modern Ukrainian Language*. (2005). Compiled and edited by V. T. Busel. Kyiv, Irpin: Perun).
- Видиборець, О. (2024). Готовність майбутніх керівників закладів вищої освіти до застосування інноваційних управлінських технологій. *Професійна педагогіка*, (1) (28), 47–54 (Vydyborets, O. (2024). Readiness of future heads of higher education institutions to apply innovative management technologies. *Professional Pedagogy*, (1) (28), 47–54).
- Енциклопедія освіти. (2021). Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. Кремень В. Г.]. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер (*Encyclopedia of Education*. (2021). National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine; [chief ed. Kremen V. G.]. 2nd ed., supplemented and revised. Kyiv: Yurinkom Inter).
- Курило, В. (1999). Моделювання системи критеріїв оцінки розвитку освіти в регіоні. *Педагогіка і психологія*, (2), 35–39 (Kurylo, V. (1999). Modeling the system of criteria for assessing the development of education in the region. *Pedagogy and Psychology*, (2), 35–39).
- Лебідь, О. В. (2018). Структура готовності майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу до стратегічного управління. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*, (1) (15), 265 (Lebid, O. V. (2018). The structure of readiness of future heads of general secondary education institutions for strategic management. *Bulletin of Alfred Nobel University. Series "Pedagogy and Psychology"*, (1) (15), 265).
- Мирончук, Н. М. (2018). Критерії та показники сформованості у майбутніх викладачів вищої школи готовності до самоорганізації у професійній діяльності. *Проблеми освіти: зб. наук. праць. ДНУ "Інститут модернізації змісту освіти"*, Київ, 173–178 (Myronchuk, N. M. (2018). Criteria and indicators of the formation of future higher education teachers' readiness for self-organization in professional activities. *Problems of Education: collection of scientific papers*. DNU "Institute for Modernization of Education Content", Kyiv, 173–178).
- Міляева, В. Р., & Бреус, Ю. В. (2016). Особистісна готовність керівника закладу середньої освіти до діяльності в умовах освітніх трансформацій в Україні. *Університети і лідерство*, (3) (Personal readiness of the head of a secondary education institution to work in the context of educational transformations in Ukraine. *Universities and Leadership*, (3)).
- Одайник, С. Ф. (2022). Питання забезпечення управління якістю освітньої діяльності в контексті формування професійної готовності керівників закладів освіти. *Педагогічний альманах*, (52) (Odainyk, S. F. (2022). Issues of ensuring the quality management of educational activities in the context of

forming the professional readiness of heads of educational institutions. *Pedagogical Almanac*, (52)).

Сатановська, Л. (2015). Педагогічні умови формування готовності до професійного саморозвитку майбутніх магістрів з управління навчальним закладом. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка*, (2) (2), 68–72 (Satanovska, L. (2015). Pedagogical conditions for the formation of readiness for professional self-development of future masters in the management of an educational institution. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Pedagogy*, (2) (2), 68–72).

SUMMARY

Yakovenko George. Criteria and Indicators of future Masters of Education readiness for managerial activity: substantiation of the diagnostic and criterion system of pedagogical experiment.

The article substantiates the diagnostic and criterion system for measuring the readiness of future masters of education for managerial activity. The article analyses the scientific achievements of the given and related topics and proves that the readiness of teachers for effective management and professional development is a multicomponent formation that combines value-motivational, cognitive, procedural-operational and reflective-evaluative components. It includes a system of personal values, professional knowledge, managerial skills and experience.

It is emphasised that the personal readiness of a manager is an integral part of psychological readiness, which includes communicative, emotional and volitional, and activity characteristics. It is emphasised that modern managers in education mostly demonstrate openness, friendliness and self-confidence, but avoid risky decisions, relying on proven management methods.

It is clarified that an important component of managerial competence is the ability to self-organise, which involves the ability to plan activities, exercise self-control and reflection. An objective assessment of one's own competencies and the results of managerial activities contributes to effective professional growth.

The conclusion is generalised that the readiness of future masters of education for managerial activity is a multidimensional category that includes motivational, cognitive, activity and personal components. It is noted that its assessment should be based on a comprehensive analysis of the formation of these criteria and their manifestation in real management situations. At the same time, it is noted that the effective implementation of managerial activities requires an integrated approach to the training of future masters of education, which involves the development of their professional competencies, personal qualities and readiness for self-development and the introduction of the latest management technologies.

Key words: masters of education, readiness for managerial activity, criterion, indicator, quality, criterion-diagnostic system.